Влада — Радам!

ГОЛОС УКРАЇНИ

Газета Верховної Ради Української РСР ◆ № 13 ◆ Субота, 19 січня 1991 року ◆ Ціна 5 коп.

Можливо, зовсім не випадково багато старих пісень про кохання починалося з Коня. Спочатку «ой, чий то кінь стоїть...» — а вже потім усе інше.

Може, і відновлення втраченої шляхетності нашого духу теж варто починати нам не з самих себе, а з Коня!

А вже він поведеться — як звик, як то було споконвіку: сам привозитиме нас, сонних і щасливих, з гостей додому. Коли заїдемо у нетрі чи в туман — сам виведе на дорогу. Тільки повірте йому — і все буде добре. Вірити, здається, ми ще не розучилися...

Фото Петра ПРИХОДЬКА.

Таємне рано чи пізно стає явним... Йдеться про події, які сталися торік у баскетбольній команді «Будівельник» (Київ), коли група гравців висловила ряд претензій своєму наставникові... Читайте на 6 стор. публікацію «Хто і як готував бунт на кораблі».

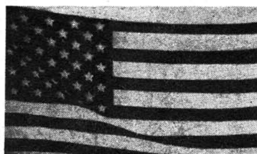
Плаче литовська мати. Новий рік не став для неї святом миру, добра і надії. Тієї ночі Литву спіткало страшне лихо.

Хроніку трагедії з щоденника нашого спеціального кореспондента у Вільнюсі Валентина Лабунського читайте на 2 і 4 сторінках.

Нас вітають

БАЖАЮ ВСІМ ЧИТАЧАМ ГАЗЕТИ «ГОЛОС УКРАЇНИ» ВСЬОГО НАЙКРАЩОГО З НАГОДИ НОВОГО РОКУ. Я ДУЖЕ ЗАДОВОЛЕНИЙ РОЗВИТКОМ УСЕБІЧНИХ КОНТАКТІВ США З УКРАЇНОЮ ЗА ОСТАННІЙ ЧАС І СПОДІВАЮСЬ, ЩО НАШІ НАРОДИ МАТИМУТЬ МОЖЛИВІСТЬ ЩЕ БЛИЖЧЕ ОЗНАЙОМЛЮВАТИСЬ ОДИН З ОДНИМ.

Посол США в СРСР
Джек Ф. МЕТЛОК.

Від редакції: Вельмишановний пан Посол написав це привітання українською мовою.

ГОЛОС України

Газета Верховної Ради Української РСР

Головний редактор
Сергій ПРАВДЕНКО

Засновник — Верховна Рада Української РСР.

Адреса редакції:
УРСР, 252047
Київ-47, вул. Нестерова, 4

Рукописи не рецензуються і не повертаються.

Думки авторів публікацій у «Голосі України» не завжди збігаються з точкою зору редакції.

Індекс 60955.
Тираж 165.650.
Передплатна ціна на рік 19 крб. 60 коп.

Постанова Верховної Ради СРСР

Про організацію і заходи щодо забезпечення проведення референдуму СРСР у питанні про збереження Союзу Радянських Соціалістичних Республік

Виходячи з того, що ніхто крім самого народу не може взяти на себе історичну відповідальність за долю Союзу РСР, на виконання рішення четвертого З'їзду народних депутатів СРСР і відповідно до законодавства про референдум СРСР Верховна Рада СРСР **постановляє:**

1. Провести на всій території СРСР у неділю, 17 березня 1991 року референдум СРСР у питанні про збереження Союзу РСР як федерації рівноправних республік.

2. Включити до бюлетеня для таємного голосування таке формулювання питання, що виноситься на референдум, і варіанти відповідей голосуючих:

«Чи вважаєте ви необхідним збереження Союзу Радянських Соціалістичних Республік як оновленої федерації рівноправних суверенних республік, в якій повною мірою гарантуватимуться права і свободи людини будь-якої національності».

«Так» або «Ні».

3. Визначити результати голосування по Союзу РСР у цілому з урахуванням підсумків голосування по кожній республіці окремо.

4. Встановити, що відповідно до статей 17 і 18 Закону СРСР «Про всенародне голосування (референдум СРСР)» повноваження Центральної комісії референдуму СРСР, який проводитиметься 17 березня 1991 року, здійснює Центральна виборча комісія по виборах народних депутатів СРСР.

5. Найвищим органам державної влади республік, місцевим Радам народних депутатів, їх виконавчим і розпорядчим органам забезпечити в суворій відповідності до законодавства про референдум СРСР гарантії вільного волевиявлення громадян у питанні, що виноситься на референдум, виключити можливість справляння на громадян будь-якого неправомірного впливу, який перешкоджає здійсненню ними права на участь у референдумі.

6. Найвищим органам державної влади республік:

До 26 січня 1991 року вирішити питання організації центральних республіканських комісій референдуму СРСР. Надати право центральним республіканським комісіям референдуму СРСР визначати в межах відповідних республік кордони округів для проведення голосування на референдумі СРСР;

до 2 лютого 1991 року вирішити питання про утворення окружних комісій по проведенню референдуму СРСР;

не пізніше 11 лютого 1991 року забезпечити організацію дільниць і дільничних комісій референдуму.

Рекомендувати найвищим органам державної влади республік, місцевим радам народних депутатів, керуючись конституційним принципом рівноправності громадян СРСР, забезпечити формування відповідних комісій референдуму СРСР з урахуванням національного представництва голосуючих.

7. Міністерству закордонних справ СРСР організувати проведення референдуму для радянських громадян, які проживають у зарубіжних країнах, де для цього є необхідні умови.

Міністерству оборони СРСР, Комітету державної безпеки СРСР і Міністерству внутрішніх справ СРСР організувати проведення референдуму СРСР у військових частинах.

Пропозиції з цих питань внести на розгляд центральної комісії референдуму СРСР до 21 січня 1991 року.

8. Урядові СРСР за поданням Центральної комісії референдуму СРСР вирішити питання матеріального і фінансового забезпечення проведення референдуму СРСР, обслуговування його підприємствами та організаціями транспорту і зв'язку.

9. Рекомендувати громадським об'єднанням, засобам масової інформації, їх редакційним колегіям забезпечити в доступних для широких верств населення формах всебічне та об'єктивне роз'яснення суті питання, яке виноситься на референдум, порядку голосування, а також історичної важливості рішення, що його прийматимуть громадяни у результаті голосування.

10. Відповідно до статті 29 закону СРСР «Про всенародне голосування (референдум СРСР)» рішення, прийняте шляхом референдуму СРСР, є остаточним, має обов'язкову чинність на всій території СРСР і може бути скасоване або змінене тільки шляхом нового референдуму СРСР.

Голова Верховної Ради СРСР
А. ЛУК'ЯНОВ.

Москва, Кремль.
16 січня 1991 р.

ЗАЯВА ГОЛОВИ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНСЬКОЇ РСР Л. М. КРАВЧУКА

Події в районі Перської затоки набули трагічного розвитку. Вони стали наслідком відмови керівництва Іраку виконати вимогу Організації Об'єднаних Націй про припинення окупації Кувейту.

Треба відзначити, що міжнародне співтовариство докладало чималих зусиль, щоб забезпечити мирне врегулювання кризи, яка виникла в районі Перської затоки у зв'язку з іракською агресією проти сусідньої суверенної держави. Саме на це були спрямовані відомі резолюції Ради Безпеки.

Проте численні дипломатичні, економічні та інші заходи, які вживались міжнародним співтовариством щодо Іраку, посередницькі спроби, зокрема значні зусилля по відверненню воєнної загрози, докладені Генеральним секретарем ООН, — усе це не дало належного ефекту.

Ми хотіли б наголосити, що, послідовно дотримуючись курсу на мирне врегулювання конфлікту, закликаючи усі сторони зробити все можливе для цього, Українська РСР сподівалась, що керівництво Іраку усвідомить величезну небезпеку, що випливає з його політики, і виявить розсудливість. Однак цього не сталося.

Ми висловлюємо великий жаль з приводу такого повороту подій. У ці сповнені драматизмом дні ми звертаємось до керівництва Іраку із закликом негайно розпочати виконання рішення Ради Безпеки про виведення іракських військ з Кувейту. Це було б в інтересах, насамперед, самого Іраку та його народу, сприяло б найскорішому припиненню воєнних дій, відновленню миру і безпеки на Близькому Сході.

ОБГОВОРЕНО НА ЗАСІДАННІ ПРЕЗИДІЇ

Відбулося засідання Президії Верховної Ради УРСР. На ньому депутати намагалися знайти оптимальні шляхи організації роботи третьої сесії Верховної Ради, аби процес законотворчості був продуктивнішим. Було внесено, зокрема, пропозицію більше половини з 77 днів роботи сесії працювати над законопроектами у постійних комісіях, а на пленарні засідання виносити документи, повністю готові для першого і наступних читань.

На засіданні також висловлено ряд пропозицій щодо висвітлення засобами масової інформації роботи третьої сесії, проекту регламенту Верховної Ради УРСР.

Жваве обговорення викликало питання «Про статус Академії наук УРСР», в якому з доповідями виступили академік Б. Патон та голова постійної комісії з питань народної освіти і науки І. Юхновський.

Розглянуто також ряд інших питань, зокрема про запобіжні заходи щодо поширення в республіці захворювання на СНІД, а також про помилування засуджених судами Української РСР.

ЛИТВА: ТРИВОЖНИЙ СІЧЕНЬ 91-го

З щоденника спеціального кореспондента «Голосу України» Валентина ЛАБУНСЬКОГО

11 січня, п'ятниця.

В Алітусі десантники захопили приміщення підрозділу Департаменту охорони краю.

Начальник Вільнюського гарнізону В. Усхопчик інформує парламент про «маневри» на вулицях столиці Литви.

Військова техніка підтягується до Будинку преси. Штурм. Автоматними чергами поранено людей.

Захоплено Будинок преси і друкарню, де виходила більшість газет республіки.

Десантники вриваються до будинку Каунаського готелю, в якому розміщувались курсанти Поліцейської академії.

У ЦК КПЛ оголошено про створення Комітету національного порятунку. Комітет заявив, що бере владу в свої руки.

Страйковий комітет залізничників висуває свої вимоги: розпуск парламенту, введення президентського правління. Припинено рух поїздів. На вільнюському вокзалі скупчилося 20 тисяч транзитних пасажирів, в тому числі й діти Чорнобиля.

Застрайкував Вільнюський аеропорт. Перший секретар ЦК КПЛ М. Бурокявічус дав вказівку керівництву авіакомпанії «Летувос авіалінієс» не відновляти роботу.

12 січня, субота.

Захоплено приміщення загону особливого призначення МВС Литви. 32 працівники міліції переходять на бік МВС СРСР. Вони забирають з собою зброю.

Почався штурм Поліцейської академії.

13 січня, неділя.

О 2-й годині ночі в напрямку приміщення Литовського радіо і телебачення рухається колона танків і БТРів. Спочатку стріляють в повітря, потім — по будинках, далі — в людей. Давлять танками. Десантники захоплюють радіокорпус, а через декілька хвилин — телецентр. Є вбиті, багато поранених.

Захоплено ретрансляційний центр. Люди, які чергували біля центру, намагаються зупинити танки. В них стріляють. Центральна міська лікарня переповнена пораненими.

На засіданні Верховної Ради Литви генеральний директор Департаменту охорони краю Буткявічус повідомив страшні підсумки ночі: 13 вбитих, 162 поранених.

Захоплено міністерство фінансів.

Парламент приймає звернення до солдатів Радянської Армії та постанову, що у разі неможливості продовження нормальної діяльності законної влади, повноваження по створенню литовського уряду в еміграції передаються міністру закордонних справ А. Саударгасу, який перебував тоді в Польщі.

(Закінчення на 4-й стор.).

«ІЗЮМИНКА» ДЛЯ... КОНСТИТУЦІЇ

ДИСКУСІЯ ЗА «КРУГЛИМ СТОЛОМ»

—Законотворчість—

Старіння Конституції ми спостерігаємо день у день, чи не так? Цей процес шаленими хвилями прискорює демократизація суспільства. Саме життя вимагає нової Конституції, Конституції суверенної республіки. Але такої, щоб не доводилося змінювати її вже через рік-два. Як цього досягти? Як піднятися над часом і подіями, щоб новий Основний Закон відповідав вимогам і сьогодення, і далекої перспективи? Ось про це і йшлося в дискусії за «Круглим столом» у Конституційній комісії Верховної Ради УРСР. У розмові взяли участь саме ті, хто працює над цим законопроектом. Представимо їх: доктор юридичних наук, професор **Володимир ВАСИЛЕНКО**, доктор юридичних наук, професор **Микола КОЗЮБРА**, народний депутат УРСР доктор юридичних наук, професор **Леонід ЮЗЬКОВ**, заступник голови Конституційної комісії, кандидат юридичних наук **Віктор ШИШКІН**, секретар Конституційної комісії **Вячеслав НОСОВ**, заступник голови комісії у правах людини **Володимир СМЕТАНІН**.

ЗВІРИМО «ГОДИННИКИ»

Розмова про такий непересічний документ, як Конституція республіки, почалася з того, що учасники «Круглого столу», так би мовити, з'ясували позиції щодо визначальних засад Основного Закону.

Л. ЮЗЬКОВ: Зрозуміло, що основою, квінтесенцією нової Конституції республіки має бути Декларація про державний суверенітет України. Тим більше, що це вимога самої Декларації. Якщо ми прагнемо, щоб Конституція стала документом на віки, а хочеться вірити, що саме так і буде, то вона не повинна мати жодного натяку на кон'юнктуру. Для цього слід відмовитися від тих державно-правових інститутів, які не витримали випробування часом, гальмують процес становлення правової державності в республіці. Далі. Не треба намагатися винаходити велосипед, слід сміливо впроваджувати кращі зразки світової практики конституційного будівництва і, безперечно, дбати про розумне наступництво в утвердженні національних традицій у формуванні гуманного демократичного конституційного ладу України.

В. ВАСИЛЕНКО: Конституція — це суто юридичний акт, ядро правової системи української державності. Тому, ясна річ, у ній треба позбавитися надмірної ідеологізації. Якщо коротко, це має бути юридичне джерело загальнолюдських цінностей. Приміром, слід вилучити ті категорії, скажімо, соціалізму, які мають сугубо ідеологічний смисл.

Натомість нову Конституцію мають пронизувати ідеї гуманізму, демократії, громадянського суспільства, правової держави, верховенства закону. Людина, її права і свободи — ось найвища соціальна цінність, головна мета суспільного розвитку.

М. КОЗЮБРА: Поділяючи позицію професора Василенка, думаю, доцільно поряд з уже конституційно зафіксованими правами закріпити ті, що попередні радянські конституції обминали. Серед них — право на життя; право на свободу думок і переконань; право на отримання інформації й розпорядження нею; право на матеріальну компенсацію моральної шкоди, завданої громадянам незаконними діями держави, державних органів та посадових осіб; право громадян на свободу пересування; право залишати свою країну і повертатися до неї тощо.

В. ШИШКІН: Цей документ, я впевнений, можливо, як ніякий інший, має бути стабільним. Політичні та ідеологічні плюралізми не повинні впливати на часті зміни та доповнення Основного Закону. Отож слід істотно ускладнити процедуру внесення змін і доповнень до Конституції республіки.

В. НОСОВ: Оскільки майбутня Конституція має стати безпосереднім діючим правом, то досить стислий її текст необхідно доповнити так званими конституційними законами, які б конкретизували принципові положення Конституції. Їх, звичайно, можна було б перелічити в Основному Законі. Але порядок прийняття цих законів має бути таким же, як і порядок прийняття Конституції.

В. СМЕТАНІН: Ми маємо пам'ятати, що Конституція створюється як закон, за яким будемо жити. І саме тому він не повинен бути кабінетним витвором нехай навіть світил науки. Проект Конституції необхідно винести на всенародне обговорення, а вже потім приймати її шляхом референдуму...

КОР.: Якщо все ж таки говорити конкретно, то, як на ваш погляд, з яких розділів складатиметься Основний Закон, якою буде його структура?

Л. ЮЗЬКОВ: Архітектоніку нової Конституції я бачу такою. Після невеликої преамбули доцільно передбачити розділ про засади конституційного ладу України. У ньому слід проголосити такі принципи, як верховенство права, поділу влад, політичного та ідеологічного плюралізму, пріоритетність загальновизнаних норм міжнародного права.

В. ВАСИЛЕНКО: Одним із перших бачу розділ про права людини і громадянина, права національних меншостей та української нації.

М. КОЗЮБРА: Доцільно передбачити спеціальний розділ про державний лад і вмістити в ньому глави про законодавчу, виконавчу і судову влади, про місцеве самоврядування.

В. ШИШКІН: До речі, у розділі, який пропонує професор Козюбра, не варто виділяти окрему главу, яка була б присвячена прокуратурі. Я глибоко переконаний, що окремої прокурорської влади не повинно бути. Прокуратуру, на мою думку, слід позбавити функції нагляду за судовою владою. На неї мають покладатися функції державного звинувачення в суді, нагляду за попереднім слідством і дізнанням, виконанням судових вироків, місцями позбавлення волі.

В. СМЕТАНІН: Конструюючи Основний Закон, я думаю, треба передбачити розділи про територіальний устрій республіки, її національну безпеку. А для того щоб Конституція була стабільною, доцільно виділити як окремі розділи положення про охорону Основного Закону, порядок його змін і доповнень.

«КИТИ» ПРАВОВОЇ ДЕРЖАВИ

КОР.: Усе, на мою думку, — і засади, на яких базуватиметься Конституція, і ті розділи, що ви пропонуєте ввести в її структуру, і, врешті, сам розроблюваний документ — спрямовано на побудову й неодмінне функціонування правової держави. Але, даруйте, щоб Конституція запрацювала, треба виробити механізми приведення її в дію. Які вони, ці «кити» правової держави?

М. КОЗЮБРА: Конституція повинна закріпити гарантії захисту особою своєї свободи і прав від будь-якого свавілля апарату публічної влади та інших політичних інститутів, зокрема партій.

В. ВАСИЛЕНКО: Система конституційних гарантій мусить охоплювати також такі механізми, які б виключали тотальне одержавлення суспільного й особистого життя, забезпечували підкорення держави суспільству, а не навпаки, як це було у недалекому минулому та й сьогодні залишається ж теж. Тут ми виходимо на проблему співвідношення держави і громадянського суспільства, якій слід присвятити окремий розділ Конституції.

КОР.: Відверто кажучи, багато людей на Україні не зовсім упевнені в тому, що проголошення суверенітету республіки і прийняття нової Конституції забезпечать стабільність у міжнаціональних відносинах. Мені неодноразово доводилось чути побоювання з цього приводу. Що треба зробити для того, аби всі переконалися: кожній людині житиметься так, як вона того хоче, щоб принцип «вільний розвиток кожного є умовою вільного розвитку всіх» став справді життєвим?

В. ВАСИЛЕНКО: Чільне місце в Конституції України мають посісти загальновизначені міжнародні стандарти прав людини, насамперед рівність усіх громадян республіки перед Законом незалежно від походження, соціального і майнового стану, расової та національної належності, освіти, мови, політичних поглядів, релігійних переконань, місцепроживання та інших обставин.

Л. ЮЗЬКОВ: Хотілося б, щоб у новій Конституції чітко прозвучала ідея громадянського суспільства, яка, на мій погляд, є асоціацією рівноправних, вільних і незалежних громадян і функціонує, гармонійно поєднуючи інтереси різних верств населення.

Найважливіша ознака громадянського суспільства — його пріоритет над державою, яка є складовою частиною цього суспільства. Соціальні відносини в ньому мають розвиватися без адміністративно-командного тиску з боку держави, як правило, у межах самоврядних процесів, де держава бере на себе лише деякі функції контролю та регулювання. Основна мета держави в громадянському суспільстві — створення оптимальних умов, які сприяли б його нормальному функціонуванню, подоланню колізій та конфліктних ситуацій цивілізованими засобами.

В. НОСОВ: Нехай у загальних рисах, але обов'язково мають бути закріплені механізми прямого контролю народу над державною владою — порядок проведення референдуму, зокрема, про довіру чи недовір'я парламенту, про процедуру законодавчої ініціативи з боку народу тощо.

Л. ЮЗЬКОВ: Забезпечити верховенство громадянського суспільства над державою неможливо без послідовного втілення в життя принципу поділу влад — законодавчої, виконавчої, судової. Тут виникає багато складних питань, які могли б стати предметом окремої розмови. Зазначу лише, що «поділ влад» — це не просто розмежування функцій та компетенцій між відповідними органами держави. Він передбачає створення системи засобів, що забезпечують «урівноваження» названих влад, їх взаємоконтроль. Така система заходів у науці і політичній практиці одержала назву механізмів «утримань і противаг», які є перешкодою для зосередження всієї повноти влади в одних руках.

В. СМЕТАНІН: Говорячи про засади правової держави, на яких має грунтуватися Конституція, не можна не назвати одну з найголовніших, а саме — верховенство права. Ми повинні рішуче провести ідею про першість права перед політикою, пріоритетність загальновизнаних норм міжнародного права над нашими внутрішніми законами, а останніх — над будь-якими адміністративними актами.

В. ШИШКІН: Для цього в Конституції необхідно передбачити чіткі форми контролю за здійсненням принципу верховенства закону, насамперед Конституції, визначивши основоположні принципи такого контролю, його межі, юридичні наслідки тощо. Серед цих форм особливе місце має належати Конституційному суду, якому слід надати право припиняти дію законів, актів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, які суперечать Конституції, оголошувати їх юридично недійсними.

У зв'язку із запровадженням Конституційного суду і посиленням контрольних функцій правосуддя слід дещо уточнити функції прокуратури та їх місце в механізмі правової держави.

Зрозуміло, що вичерпати тему конституційного творення в одній такій розмові неможливо. Кожну з порушених у ній проблем розробляють фахівці. І ми впевнені, що вони відгукнуться на цю публікацію. Втім, висловити свої погляди на зміст Конституції запрошуємо і тих читачів, котрі відчувають, що їх пропозиції можуть стати, скажемо так, ізюминкою в ящику з «ізюмом».

Чекаємо ваших листів.

Засідання «Круглого столу» організувала парламентський кореспондент Світлана ПИСАРЕНКО.

Володимир ВАСИЛЕНКО

Микола КОЗЮБРА

Леонід ЮЗЬКОВ

Віктор ШИШКІН

Вячеслав НОСОВ

Володимир СМЕТАНІН

ЛИТВА: ТРИВОЖНИЙ СІЧЕНЬ 91-го

(Закінчення. Початок на 2-й стор.).

Представництву Литовської Республіки в Москві надано статус посольства, постійному представнику уряду Е. Бічкаускасу — ранг посла. За його допомогою В. Ландсбергіс намагається встановити контакт з Президентом СРСР, однак три спроби додзвонитися виявилися марними.

Радіостанція «Радянська Литва» передає повідомлення про введення комендантської години. Військові зупиняють машини з людьми, що прибувають на площу Незалежності.

О 12-й годині по всій Литві починають дзвонити дзвони. В церквах служаться траурні меси. У Вільнюсі тисячі людей моляться на майдані біля Верховної Ради.

Комісія Ради Федерації СРСР одержує в парламенті всі матеріали про події в Литві.

Президія Верховної Ради Литовської Республіки оголошує десятиденний траур.

14 січня, понеділок.

Тисячі вільнюсців йдуть до Палацу спорту віддати данину пам'яті жертвам трагедії. Витрати по організації похорону взяла на себе Литовська Республіка.

Десантники блокують приміщення Вільнюського радіовузла. Трансляція передач Литовського радіо по радіоточках неможлива.

Верховна Рада Литовської Республіки приймає постанову про політико-правову оцінку діяльності Комітету національного порятунку. Ця організація визнана незаконною, а її діяльність — злочинною.

На прес-конференції В. Ландсбергіс інформує журналістів, що військові заблокували всі дороги Вільнюса.

15 січня, вівторок.

Утворено Фонд допомоги жертвам агресії. Рахунок № 4700375 у Вільнюському відділенні Литовського банку.

Литовське радіо організувало трансляцію інформації по гучномовцях міста литовською та російською мовами.

Біля Верховної Ради Литовської Республіки організовано цілодобове чергування. Будуються барикади, протитанкові рови.

В. Ландсбергіс звернувся з заявами про незаконні дії Збройних Сил СРСР та про дезинформацію засобів масової інформації Радянського Союзу стосовно ситуації в Литві.

У Вільнюському Палаці спорту тривало прощання з убитими.

16 січня, середа.

Об 11-й годині почався похорон жертв трагедії. Після святої меси в Вільнюському архікафедральному соборі процесія рушає на цвинтар Расу, де поруч з видатними людьми Литви поховано й убитих 13 січня. Похорон перетворюється на грандіозну маніфестацію протесту.

У Вільнюс приїздять депутати СРСР з міжрегіональної групи.

До росіян, які живуть у Литві, звертається настоятель Каунаського православного Благовіщенського собору Іларіон.

17 січня, четвер.

Починає роботу комісія військової прокуратури Міністерства оборони СРСР по розслідуванню фактів застосування зброї до мирного населення.

До Вільнюса приїздить спеціальний представник Президента СРСР, Голова Комітету Верховної Ради СРСР Таразевич.

Фото Кястутіса ЯНКАУСКАСА.

КОРОТКО З ЛИСТІВ

«Нічого немає в газеті про наше життя, особливо про село, немає болю за землю, за працівників села, нічого не говорите про вимирання сіл, про те, що на фермах корови по три тижні недосні».

О. ПАСІЧНИК.
Хмельницький.

«Ми з нетерпінням у новорічну ніч чекали, що на екранах наших телевізорів перед Українським народом, з добрим словом виступить Голова Верховної Ради УРСР Л. М. Кравчук, але, як і раніше, за п'ять хвилин до 12-ї всі канали перевімкнули на ЦТ... Де ж він наш голос, де той суверенітет!..»

Н. МЕЙНАРОВИЧ.
Житомир.

«...Поменше таких слів, як криза, занепад, страх і все таке інше. Адже лікарі кажуть, якщо хворому постійно твердити, що він безнадійний, то він помре. Але ми повинні вижити».

М. ЮНЕНКО.
Здолбунів Ровенської області.

«Наша Українська держава з обкраденої й бідної перетвориться в одну з найбагатших серед інших країн, бо я вірю, що наш мудрий і талановитий народ доб'ється цього!»

М. СУЩЕВСЬКИЙ.
Вінниця.

ЗУСТРІЧ З ПРОКУРОРОМ РЕСПУБЛІКИ

Як жити далі в умовах зростаючої злочинності, порушень законності, низької правової культури тощо? На ці та інші запитання відповідав Прокурор республіки М. Потебенько під час зустрічі з робітниками, інженерно-технічними працівниками виробничого об'єднання «Завод «Більшовик». Були названі також конкретні адреси розкрадання та приховування товарів народного споживання, які мали місце в Києві, по яких йде слідство.

Людмила **КОРОЛЬ**.

ДО ПОДІЙ У КАРАБАХУ

Становище в Нагірно-Карабахській автономній області вкрай загострилося останніми днями. 14 січня по азербайджанському телебаченню була обнародувана постанова Президії Верховної Ради Азербайджану про перейменування Шаумянівського району НКАО у Геранбійський. Це рішення викликало негативну реакцію як вірменського населення Нагірного Карабаху, так і сусідньої Вірменії.

Кореспондент «Голосу України» **Ігор ГРУШКО** зателефонував у Баку і Єреван. До телефону підійшли:

Співробітник газети «Бакинский рабочий» Елеонора АБАСКУЛІЄВА: перейменування району ні в якому разі не передбачає депортації вірменського населення або якихось репресивних дій. Зараз завдяки процесам національного відродження, що відбуваються у республіці, багатьом містам і селам повертаються давні історичні назви. Тому незрозуміло, чому це рішення у Вірменії називають антиконституційним. Адже саме у цій республіці за останні п'ять років перейменовано понад 500 азербайджанських топонімів, а у грудні 1988 року депортовано 200 тисяч азербайджанців. Тоді такі дії чомусь не називалися антиконституційними.

Кореспондент газети «Голос Армении» Араїк МЕЛІК-СЕКЯН: парламент республіки рішуче засудив позицію Верховної Ради Азербайджану. Такі дії азербайджанських властей, як розформування співробітників райвідділу внутрішніх справ Шаумянівського району, встановлення азербайджанським ЗМОПом контролю над степанакертським аеропортом, розповсюдження невідомими особами листівок з ультимативними вимогами до вірменського населення негайно залишити автономну область загострюють обстановку в НКАО.

Бюро ЦК Компартії Вірменії також зробило заяву з цього приводу. В ній зазначається, що ускладнення ситуації у Нагірному Карабаху є результатом неправомірної і нереалістичної позиції Центру щодо вирішення проблем НКАО, його непослідовності у забезпеченні виконання постанови Верховної Ради СРСР від 28 листопада 1989 року.

ДОВКОЛА ВІЙНИ У ПЕРСИДСЬКІЙ ЗАТОЦІ

Зарубіжні радіоцентри вчора повідомили:

Прем'єр-міністр Великобританії Джон Мейджор віддзеркалив погляди багатьох європейських лідерів, коли склав провину за військові дії на іракського президента Саддама Хусейна.

Тим часом Йорданія, яка виступає проти іракського вторгнення в Кувейт, засудила бомбардування Іраку і назвала їх брутальними. А кувейтський уряд схарактеризував операцію «Пустельна буря» як перший крок на шляху до визволення своєї батьківщини.

Країни Східної Європи висловлюють жаль з приводу вибуху війни у Перській затоці. Угорщина має надію, що ця війна не триватиме довго, а Болгарія сподівається, що вона буде останньою. Чехо-Словаччина заявила, що президент Саддам Хусейн не залишив жодної альтернативи військовому визволенню Кувейту. Польща впевнена, що ця війна не стане ще однією перешкодою на шляху до економічного відродження країни.

Федеральне бюро розслідувань Сполучених Штатів повідомило, що в країну прибули терористи. В інтерв'ю телемережі Сі-бі-ес керівництво ФБР зазначило, що зараз виявляються члени терористичних угруповань, яких бачили і прізвища яких відомі. Навколо Білого дому у Вашінгтоні і в американських аеропортах посилено заходи безпеки.

У Німеччині військові власті США закрили американські школи і посилили охорону своїх баз.

Офіційні особи у Бонні запроваджують додаткові заходи безпеки вздовж німецьких кордонів, щоб захистити населення від можливих терористичних нападів.

ДО БЕЗРОБІТТЯ — ОДИН КРОК

НАПРИКІНЦІ МИНУЛОГО РОКУ ДО ВИКОНКОМІВ ЗВЕРНУЛОСЯ ЗА КУПОНАМИ БІЛЬШЕ 600 ТИСЯЧ ЛЮДЕЙ, ЯКІ З ТИХ ЧИ ІНШИХ ПРИЧИН НІДЕ НЕ ПРАЦЮЮТЬ. ЦЬОГО РОКУ, ЗА ПРОГНОЗАМИ, БЕЗРОБІТНИХ НА УКРАЇНІ БУДЕ ВЖЕ 1,5 МІЛЬЙОНА. ЩО ЧЕКАЄ НА НИХ ЗАВТРА?..

Безробіття — один з компонентів ринкової економіки. Для людей — це трагедія. З нею борються в усьому цивілізованому світі. А з недавнього часу і у нас: Рада Міністрів УРСР прийняла постанову про створення при Міністерстві праці Державної служби зайнятості. На запитання кореспондента «Голосу України» відповідає її директор В. ЄРАСОВ.

— Отже, знову з'являться біржі праці?

— Ні. Біржі — це ідеологічний штамп. У всьому світі вони, згідно з рішенням Міжнародної організації праці від 1948 року, були розформовані. Бо біржа діє виключно в інтересах роботодавців і отримує за кожного залученого до роботи працівника певні гроші від його наймача. До речі, саме так діяли й наші бюро працевлаштування.

А служби зайнятості мають фінансуватися державою і бути орієнтованими на людину, на її соціальний захист. Наша новостворювана служба — державна.

— І за рахунок яких коштів вона буде існувати?

— Радою Міністрів УРСР виділено 95 мільйонів карбованців на її організацію. З них 40 мільйонів піде на закупівлю комп'ютерної техніки. А потім, коли зорганізуємося, будемо жити за рахунок спеціального фонду сприяння зайнятості, який створюється на всіх бюджетних рівнях — від районного до республіканського — й становитиме три проценти. Поповнюватися фонд може й за рахунок добровільних внесків підприємств тощо. Згодом прийдемо до особистого страхування, як в усіх розвинутих країнах. Роботодавець і працівник відшкодовуватимуть частину відповідно до прибутку та зарплати на захист від безробіття.

— Тож основною функцією служби буде — розподіляти гроші?

— Тільки коли всі можливості працевлаштування будуть використані й людину визнають безробітною — вона матиме право на матеріальну допомогу.

А спочатку ми допомагатимемо знайти роботу через республіканський, союзний та — в перспективі — міжнародний банк даних. Якщо не знайдемо, надамо можливості для професійної перекваліфікації. Коли й це виявиться марним, спробуємо зайняти цю людину на оплачуваних «громадських роботах» у сфері обслуговування

— Складається враження, що не так просто стати безробітним і отримати матеріальну допомогу.

— По-перше, кожна людина має не тільки права, а й обов'язки — мусить сама турбуватися про працевлаштування. А по-друге, згідно із проектом Закону про зайнятість, який ще розглядається у Верховній Раді, працівник ще три місяці після звільнення з підприємства можливо отримуватиме свою зарплату.

— А коли хтось схоче допомогу по безробіттю отримувати і працювати десь «нелегально»?

— Для цього у нас буде інспекція на зразок податкової, яка перевірятиме доходи тих, хто до нас звертатиметься.

— А що буде з існуючими Бюро працевлаштування та їх співробітниками? Чи не залишаться вони «на вулиці»?

— Бюро припиняють свою діяльність. Їх співробітники проходять позачергову атестацію, за результатами якої на конкурсній основі матимуть право на ту чи іншу посаду в новоствореній службі.

— Чи збільшаться штати нової служби у порівнянні зі старою?

— Якщо виходити з того, що розвинуті країни мають 10—13 працівників в установах, аналогічних нашій, на кожних 100 тисяч жителів, усе одно нам бракуватиме людей. Адже зараз служба працевлаштування України налічує лише 2 тисячі чоловік... А за прогнозами вже на кінець 1991 року ринок праці — кількість безробітних — становитиме 1,5 мільйона чоловік.

— І останнє запитання. Коли вже можна буде шукати собі роботу чи отримати матеріальну допомогу через службу зайнятості?

— Приходьте десь через два-три місяці. Тоді вже зможемо щось зробити.

Розмову вів Дмитро ДЕСЯТНИКОВ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Фото Олександра ГЛЯДЄЛОВА.

— Факт і коментар —

БРУХТ — ЗАКОРДОНУ, БРУД — СОБІ

ЗА ТАКИМ ПРИНЦИПОМ ЗБИРАЄТЬСЯ ПРАЦЮВАТИ ЛУГАНСЬКИЙ ЗАВОД ІМЕНІ АРТЕМА

Луганський завод імені Артема підписав угоду з американською фірмою «Фотон Бартер груп». Луганчани протягом 1991—1995 років зобов'язались поставити 10 тисяч доброякісних чавунних ванн, 5 тисяч... некондиційних чавунних ванн. Крім цього, 2 тисячі тонн чавуну і 2 тисячі чавунного брухту, загалом на суму 1 мільйон 575 тисяч карбованців. Американці в обмін зобов'язались поставити і змонтувати сучасну технологічну лінію для виробництва чавунних ванн. Все о'кей?

Та виникають деякі запитання. Хіба Україні не потрібні ванни? Справа в тому, що луганський завод — монополіст їх виробництва. Далі ще одне: навіщо американцям наші не дуже високої, м'яко кажучи, якості ванни? А некондиційні? А чавун, якого... завод не виробляє? Брухт? Іншої відповіді нема: для переплавки. Щоб не забруднювати власне середовище виробництвом чавуну.

Американці обіцяли поставити технологічну лінію виробництва... ФРН. Вже цікаво? Та найцікавіше те, що обладнання коштуватиме орієнтовно 10 мільйонів доларів. Де взяти решту? Валюти в заводчан нема. Логіка речей жорстока — знову гнати брухт. Якщо далі так піде, Україна стане на шлях, який веде навздогін слаборозвиненим африканським країнам, сировинним додатком Заходу. І останнє. Обладнання обіцяють поставити до 1995 року. Чи не застаріє? Чи буде взагалі працювати: адже на заводі і так вдосталь роками не працюючого, не встановленого...

Юрій ЧЕПУРНОВ.
Луганськ.

ХАБАР... ДЕРЖАВІ

ТАК ЗВАНА СОЮЗНА АКЦІОНЕРНА АСОЦІАЦІЯ ЗАБИРАЄ ЗАВОД У ДНІПРОПЕТРОВСЬКИХ МЕТАЛУРГІВ

Півдня в кабінеті заступника директора з питань економіки Дніпропетровського трубопрокатного заводу імені Леніна П. О. Зеркаля вирували бурхливі пристрасті Може, відмовитися від оренди підприємства, на якій колектив уже відпрацював два роки? Хай їй грець! — ось про що йшла мова. А якщо відмовитися, то до якого ж берега пристати, яку форму господарювання обрати?

— Законодавство про оренду ніхто не збирається ні виконувати, ні бодай шанувати, — не приховує свого розчарування П. О. Зеркаль, який свого часу був палким прихильником орендних відносин на заводі.

Петро Олександрович озброєний фактами та аргументами, Відомо, наприклад, що колектив, який бере підприємство в оренду, розпоряджається своєю продукцією, бо вона — його власність, але трубопрокатникам сказали «зась». Майже сповна потужності завантажили держзамовленнями — це раз. І друге: подейкують, що, мовляв, монополісти загнуть такі ціни, від яких у замовників з переляку подих перехопить. А чому не допустити протилежне, що вони дійдуть згоди з покупцями, бажаючи збути свою продукцію?

Але річ не лише в цьому. Добрячий рік постачальники сировини, запчастин і обладнання, спецремонтники зі своїми послугами одержали дозвіл на вільні ціни та ціни за домовленістю, і не соромлячись деруть три шкіри з металургів. Для останніх виникає реальна загроза вилетіти у власні труби.

— У нас тьма тьмуща претензій до тих, хто постачає заготовки й метал, — продовжує Зеркаль. — До своїх кровних братів по галузі. Заборгували тисячі тонн. І от дивіться: Міністерство металургії СРСР, ніби п'яте колесо до воза, нічим зарадити не може. Але ж першим пунктом у договорі про оренду, який ми підписали з міністерством, воно зобов'язане здійснювати безперебійне забезпечення ресурсів під виробничу програму. Інакше мусить відшкодовувати збитки...

Тепер тим паче розводять руками: самі ладьте горизонтальні відносини — ринок гряде! Якщо сьогодні дійсно ніхто ніде законів виконувати не квапиться, якщо кожен лише на себе, як кажуть, тягне ковдру, то така солідна й поважна установа, як Мінмет, звичайно, не пошиється в дурні.

У цьому дніпропетровські трубопрокатники, зрештою, вже переконалися. Коли ще брали підприємство в оренду, їм нав'язали сплачувати відрахунки не лише в держбюджет та за виробничі фонди, а й міністерству. Торік, скажімо, Міністерству металургії переведено понад два мільйони карбованців — трохи менше, ніж державі.

— За що платимо такі шалені гроші Мінмету? — перепитує П. О. Зеркаль і знизує плечима: — Не можу збагнути...

Ну, якщо заступникові директора з економіки невтямки, то що казати про інших. Хоч я, наприклад, своїм «дилетантським» розумом сприймаю це, як хабар, сплачувати котрий міністерство змусило надто «самостійницький» колектив. Нехай не забуває, що зверху велике начальство залишається. Щоб повної сподіваної волі не чекав. Як ото в давнину завойовники збирали данину.

А як же інакше розуміти останні події, що викликали обурення. Схвалену Радою Міністрів СРСР затію замінити вивіску Мінмету новою — акціонерної асоціації, якій не лише делегуються права власника усіх фондів галузі, але надалі завбачливо гарантується володіння рівно половиною акцій на «підвідомчих» підприємствах. Їх, коротко кажучи, у двері випихають, а вони — віконниці рвуть. Причому, за цим вражаючим проектом колективам перепадатиме лише десять відсотків акцій.

— Ситуація досі непевна, нетривка й ненадійна, — говорить Зеркаль. — Усі наші пристрасті, побоювання, сумніви від того, що втрачаємо терпець: чи торжествуватимуть справедливі економічні закони? Оренда нам дала змогу дихнути на повні груди, за два неповні роки стільки зробили для виробництва та людей, скільки за жодну з трьох попередніх п'ятирічок не зробили. Отож, і вирішили не здаватися, не відступати, нізащо не відмовлятися від оренди, а працювати ще краще. І неодмінно викупити завод у колективну власність.

Іншого майбутнього трубопрокатники не мислять.

Але подумалося: якщо викупляти, то в кого? Чи не примусять робітників за жадану волю підсовувати «хабаря» вже самій соціалістичній державі?

Микола НЕЧИПОРЕНКО, власний кореспондент «Голосу України».
Дніпропетровськ.

Хто і як готував бунт на кораблі

ТАЄМНЕ рано чи пізно стає явним... Істинність цієї приказки часто-густо служила втіхою людям, які так і не діждалися бажаного «розсекречення». У нас, слава Богу, інша ситуація — лише рік тому сталися події, таємничий смисл яких став зрозумілим нині.

Мова піде про «бунт на кораблі» київської баскетбольної команди «Будівельник». Тоді, у січні 1990 року, група гравців висловила ряд претензій своєму наставнику. В екстреному порядку заслужений тренер СРСР В. Боженар був усунений від керівництва командою і її очолив незадовго перед цим звільнений заслужений тренер республіки (який згодом став і заслуженим тренером СРСР) З. Хромаєв.

Катаклізми в клубі такого рівня (а «Будівельник» тоді ще мав титул чемпіона країни, був одним з лідерів чергової першості, мав у своєму складі кількох гравців збірної) народили безліч пересудів і чуток, відлуння яких не заглухли й понині.

Але повернутися до цієї історії нас спонукало не тільки прагнення «пролити світло», «чутку замінити фактом». Документи, що опинилися в нашому розпорядженні (магнітозаписи, копії постанов, чернетки листів), розкривають справжні першопричини подій та істинні мотиви вчинків. Вони, ці документи, наче лакмусовий папірець, виявляють корозію душ, зривають з рвачів маску благопристойності, викривають безпринципних пристосуванців. Тому ми переконані, що дослідження не унікального для нашого спорту тогорічного випадку в «Будівельнику» становить безумовний громадський інтерес.

Документи ми наводимо із скороченнями, з коротенькими уточненнями та лаконічним коментарем.

Андрій ШАПТАЛА, гравець «Будівельника»: «Зріє невдоволення» (магнітозапис).

Ми були в Тбілісі на черговому турі. Зателефонував додому — дружина сказала, що в Києві для мене готується сюрприз. Коли приїхав, Людмила розповіла, що потрапила в квартиру Хромаєва, де їй і підкинули ідею провести революцію в команді... Мені ж там було обіцяно, що влаштують у пристойний зарубіжний клуб, що зможу поїхати до країни, до якої захочу...

Ми, гравці, повірили численним обіцянкам нового старшого тренера. Сподівалися, що буде багато різних поїздок, гарні заробітки. Але луснуло все. Хромаєв катався зі збірною (З. Хромаєв навесні минулого року став другим тренером збірної СРСР. — **О. Б., В. Б.**), а ми практично нікуди не їздили. Повне розчарування настало у тих, хто його підтримував... Нині Хромаєв прагне позбутися гравців, які рік тому допомагали йому здійснити двірцевий переворот. Першою жертвою став Сашко Шевченко — його вже немає в команді. Зріє невдоволення, але багато хлопців пов'язані обіцяними їм благами.

Людмила ШАПТАЛА: «Мене тримали під контролем» (магнітозапис).

Коли я прийшла до Хромаєвих, мені сказали, що коли зараз комизитимусь, то ні про яку поїздку за рубіж і мова не вестиметься — ти, мовляв, знаєш наші стосунки з Гомельським... Так, я їздила з Аллою Хромаєвою до Москви, була вдома у Гомельських. Тепер розумію, що то була хитро продумана заздалегідь акція... Олександр Якович навіть прокотив нас на своїй машині. А що ж більше було потрібно дружині баскетболіста, якщо сам Гомельський приймає її як гостю. Москвою катає...

Хромаєв мені обіцяв, що Андрій гратиме в збірній, поїде на Ігри доброї волі до Сіетла, на чемпіонат світу до Аргентіни. Але для цього потрібно, сказали мені, щоб ти взяла листа і ходила з ним, збирала підписи, умовляла гравців зняти Боженара... Мені натякнули, що коли надумаю відмовитися, то матеріально ми сильно постраждаємо...

Спершу ми хотіли відсидітися, сподіваючись, що нам дадуть спокій. Але стала приходити Алла, приносити один варіант листа, другий... Нарешті, я пішла, поговорила з Шевченком. Він мені розповів, що його також сильно шантажували... Ми стали розмовляти з хлопцями. Вся ця історія тривала протягом двох тижнів. Гравці говорили, що необхідно порадитися з сім'ями. Я була наполегливою, приходила до команди щодня. Щоправда, хлопці були скуті, побоювались висловлюватися. Хромаєви тримали мене під контролем, вимагали, щоб я весь час була у них на очах...

Потім прийшла до мене Алла, сказала, що лист не такий, як треба, і що необхідно написати новий текст. Залишили початок першого варіанта, написаного Виставкіним (Ю. Виставкін — київський журналіст і телекоментатор. — **О. Б., В. Б.**), решту дописали — про незадоволення Боженаром, про низький його ККД, про операції начальства зі спортформою (як роз'яснив нам заступник голови Республіканської ради ВДФСТ профспілок І. Донцов, ретельна перевірка господарства «Будівельника», проведена рік тому, не встановила ніяких погрішностей з боку В. Боженара та його помічників. — **О. Б., В. Б.**).

Тепер потрібні були підписи. Підковиров (капітан «Будівельника». — **О. Б., В. Б.**) упирався до останньої миті. Лашкул (тодішній голова міської ради ВДФСТ профспілок) чекав у неділю, що до нього прийдуть з готовим листом. Але Підковиров сказав, що і сам не буде його підписувати, і решті не радитиме робити цього.

Наступного дня мені наказали під час матчу сказати Підковирову, якщо він і надалі буде таким незговірливим, то може й не мріяти про виступ у зарубіжному клубі. Підковиров поїхав до Хромаєва і мав з ним тривалу розмову. Зрештою, не встояв, погодився підписати.

Листа розмножили в чотирьох примірниках. Знову прийшла Алла і сказала, що потрібен ще один — для Гомельського, який уже й президію Федерації збирає. І передати його необхідно з вечірнім поїздом. Виходить, підписи треба було підробляти. Андрій підписався за себе, а за інших відмовився. Я підписалася за Шевченка, Алла — за решту. Є й чорнетки, де Хромаєва власноруч підбирала почерки...

Ще одне. Коли хлопці вагалися, підписувати чи ні, Хромаєв говорив мені: «Передай їм, що коли Боженар і дізнається про все це зараз і розжене заколотників, то ми з татом (так З. Хромаєв завжди називає О. Гомельського. — **О. Б., В. Б.**) і з тими вигнанцями створимо нову збірну». І надалі Хромаєв клявся, що ділитиметься побратерськи, що всі поїдуть грати за кордон — дозвіл всесоюзної Федерації він гарантує...

Потім, коли почала нагадувати Хромаєву про Грецію, яку нам обіцяли, він відповів, що Андрій поки повинен грати за збірну. Але й тут обдурив: Андрія, який завжди дотримує режиму, не вживає алкоголю і тютюну, почуває себе добре, оголосили хворим і нікуди не взяли...

Владас ГАРАСТАС, головний тренер збірної СРСР: «Не найкращим він був помічником» (фрагмент телефонного інтерв'ю).

Як потрапив до мене в помічники Хромаєв? Коли стало ясно, що кандидатура Юрія Селіхова відпала, Гомельський почав наполегливо рекомендувати мені Заурбека Майрановича. Казав, що Зурік — людина перевірена, не підведе. Я здався.

Про причини ж звільнення Хромаєва я детально говорив на засіданні президії Федерації в грудні 1990 року. Поганеньким він виявився помічником, завжди на виїзді займався особистими справами, а не командою. Ще в серпні, на чемпіонаті світу в Аргентіні, я попередив Хромаєва, що в майбутньому не маю наміру залучати його до роботи зі збірною. Держтренер Дубов ще раніше рекомендував мені змінити помічника. Але Гомельський заявив, що не дозволить прибрати Хромаєва. Сам же Заурбек Майранович відреагував на розлучення зі мною досить своєрідно: сказав по телефону, що тепер не даватиме гравців до збірної...

Можна було б навести ще безліч фактів і документів. Але і з викладеного, гадаємо, читач сам зробить висновки. Однак і автори мають «право голосу»! І хочемо скористатися ним не для нудного моралізування, а для висунення власної версії щодо першопричин подій.

Як на нас, заварилася вся ця каша через те, що В. Боженар почав реалізацію ідеї, яка передбачала участь київського та інших клубів у міжнародних баскетбольних лігах. Так, восени 1989 року, під час поїздок «Будівельника» до США та Сінгапура, відбулося підписання угод з керівниками Світової ліги баскетболу (ВБЛ), з діячами континентальної ліги США (СБА). У Нідерландах, де «Будівельник» брав участь у новорічному турнірі, укладено угоду про створення в Європі філіалу ВБЛ за участю «Будівельника», «Жальгіріса», клубу «Голд стар» (Хаген, Німеччина). Перший установчий турнір планувалося провести в Хагені та Києві. Все це було санкціоновано Держкомспортом УРСР, Держкомспортом СРСР, Всесоюзною радою ДФСТ профспілок.

Ось тоді й пополошилися люди, які мали твердий намір торгувати баскетболістами «вроздріб» і отримувати від цього високі особисті дивіденди. Адже вихід на міжнародну арену команд у повному складі виключав, звичайно, індивідуальні трансферні операції. Ось тоді й розвинув активну діяльність З. Хромаєв, спираючись на допомогу свого московського патрона О. Гомельського та київських однодумців. Пішли в хід обіцянки та інтриги, полетіли до інстанцій «колективні листи».

У результаті автор небезпечної ідеї на радість фахівцям «з роздрібу» був усунутий, а підписані ним угоди — заморожені.

До місця тут, думаємо, звернутися до тогорічного інтерв'ю генерального директора «Совінтерспорту» В. Галаєва («Советский спорт», 15 вересня). Він ремствував, зокрема, що у керованої ним організації з-під носу «вкрали» контракт на виступи в НБА А. Сабоніса, О. Волкова, Ш. Марчюльоніса. За них обіцяли 20 мільйонів доларів, частину з яких дістала б держава. Однак «хтось» випередив В. Галаєва і держава залишилася «з носом». Чи всі знають, що жодний гравець не може виїхати до зарубіжного професійного клубу без санкції Федерації баскетболу СРСР?

...Джеку Лондону належить такий вислів: «Ніколи не слід ходити за куліси, бо там ви побачите, як божественний тенор б'є власну дружину». Але інколи візит за куліси просто необхідний, бо інакше не встановити істини.

Олександр БАШКАТОВ, власний кореспондент «Советского спорта» по Україні,

Віктор БРАНИЦЬКИЙ, спеціальний кореспондент «Голосу України».

Від редакції. Цей матеріал підготовлено для публікації в нашій газеті і «Советском спорте».

...Документи, що опинилися в нашому розпорядженні (магнітозаписи, копії постанов, чернетки листів), розкривають справжні першопричини подій та істинні мотиви вчинків. Вони, ці документи, наче лакмусовий папірець, виявляють корозію душ, зривають із рвачів маски благопристойності, викривають безпринципних пристосуванців.

Малюнки Віктора КУДІНА, Олега СМАЛЯ.

Понеділок, 21 січня

ПРОГРАМА УТ

16.00 Новини.
16.10 Дитяча філармонія.
16.40 Все про кіно.
18.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск.
18.30 Док. фільм «Долі забутих кораблів».
19.00 Актуальна камера.
19.30 «Говоримо українською». Прощання.
19.50 В. Маяковський. «Володимир Ілліч Ленін».
20.40 На добраніч, діти!
21.00 Телефільм «Анатолій та Валентина з кордону № 8».
21.20 Фортепіанні твори українських композиторів.
21.45 Фільм «Закляття Долини змій».
23.25 Вечірній вісник.
23.55 О. Кобилянська. «Вовчиха». Вистава.

I ПРОГРАМА ЦТ

6.30 «Ранок» (120+30).
9.00 «Контакт». Економічний огляд.
9.15 У світі казок і пригод. Телефільм «Пригоди у місті, якого нема».
10.45 «Близьке пустище». Док. телефільм.
11.45 У нас в студії «Антон-квартет».
12.00 ТСН.
12.15 Співає А. Герасимова.
15.00 ТСН.
15.15 Телефільм «Лікарня на околиці міста». 5 серія.
16.10 Музична скарбниця. Л. Бетховен. Концерт № 2 для фортепіано з оркестром.
16.45 Дитяча година (з уроком французької мови).
17.45 За законами ринку.
18.30 «Контакт». Економічний огляд.
18.45 «Гіркий січень двадцять четвертого». Док. телефільм.
19.55 Телефільм «Увійти в кожний дім». 1 серія.
21.00 Час.
21.45 Л. Толстой. «І світло в пітьмі світить». Телевистава. У перерві — 23.05 ТСН.
0.35 Телефільм «Про тебе».
1.55 О. Твардовський. Поеми. Читає В. Золотухін.

II ПРОГРАМА ЦТ

8.00 Гімнастика.
8.15 «Давніше за легенду». Науково-популярний фільм.
8.35, 9.35 Література. 9 кл.
9.05 Італійська мова.
10.05 Розминка для ерудитів.
10.50, 11.40 Біологія. 7 кл.
11.10 «Бурда моден» пропонує...
12.00 Телефільм «Зелений фургон».
14.15 Концерт ансамблю танцю БРСР.
15.00 Планета. Міжнародна програма.
17.00 «Вічний рух». Док. фільм. До 85-річчя з дня народження І. Мойсеєва.
18.25 Мультфільми.
19.00 Телестудії міст РРФСР. Анадир.
19.20 Колаж.
19.25 Хокей. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Рига) — «Спартак». 1 і 2 періоди. У перерві — 20.00 Вечірня казка.

21.00 Час (з сурдоперекладом).
21.45 3-й період хокею. «Динамо» (Рига) — «Спартак».
22.25 Телефільм «Загадка кубачинського браслета».
23.40 Концерт хорової музики. Співають Ванкуверський і Московський камерні хори.

КИЇВСЬКА ПРОГРАМА І ОСВІТНІ ПЕРЕДАЧІ ЦТ

17.00 Для дітей. Канал «Д».
18.15 Мультфільм.
18.30 Фільм-концерт «Минуло сто років».
19.00 Шкільна година. Географія. Природознавство.
20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск.
20.30 Естрадний концерт.
20.45 Італійська мова.
21.15 Професія — комерсант.
21.45 «Мама, тато і я». Дитині другий рік.
22.15 Грані прекрасного. Барви Вірменії.

Вівторок, 22 січня

ПРОГРАМА УТ

9.00 Новини.
9.20 Телефільм «Благовіст».
10.20 Народні мелодії.
10.35 Шкільний екран. 10 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки.
11.05 «Доброго вам здоров'я». Санаторне оздоровлення дітей.
11.30 Все про кіно.
12.40 Для дітей. Канал «Д».
16.00 Новини.
16.15 Для дітей. «Веселка».
16.45 Науково - популярний фільм «Втомлені міста».
17.35 «Срібні дзвони коляди».
17.55 «Поговоримо відверто». Знову про малозабезпечених.
18.25 Реклама.
18.30 Фортепіанна музика.
19.00 Актуальна камера.
19.30 «Хто ми...». Громадсько-політичний тижневик. Частина 1.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Муз. фільм «Фантазія».
21.20 «Хто ми...». Громадсько-політичний тижневик. Частина 2.
22.20 Чемпіонат СРСР з баскетболу. Жінки. «Динамо» (Київ) — «Адіс» (Абовян). 2 тайм.
23.00 Вечірній вісник.
23.30 Фільм «День гніву».

I ПРОГРАМА ЦТ

6.30 «Ранок» (120+30).
9.00 «Діловий кур'єр».
9.15 Дитяча година (з уроком французької мови).
10.15 Док. телефільм «Трава забуття».
10.55 Телефільм «Увійди в кожний дім». 1 серія.
12.00 ТСН.
12.15 Телефільм «Увійди в кожний дім». 2 серія.
15.00 ТСН.
15.15 Телефільм «Лікарня на околиці міста». 6 серія.
16.10 «Забуті сторінки». Концерт з творів П. Чайковського.
17.05 Мультфільми.
17.30 Разом з чемпіонами.
17.45 Док. фільм «Реабілітація надій».
18.10 Про що співають діти Землі.
19.55 Телефільм «Увійди в кожний дім». 2 серія.
21.00 Час.
21.45 «ВіД» представляє. «Поле чудес».
22.30 Концерт з творів В. А. Моцарта.
23.05 Док. телефільм «Австралійські хроніки». Фільм 1. «Спадкоємці Айртона».
0.00 ТСН.
0.15 Телефільм «З вечора до полудня». 1 серія.
1.25 Заспіваймо, друзі!

II ПРОГРАМА ЦТ

8.00 Гімнастика.
8.15 «Ноктюрн 1931 року». Науково-популярний фільм.
8.35, 9.35 Музика. 4 кл.
9.05 Французька мова. 1 рік.
10.35, 11.35 Географія. 7 кл.
11.05 Мама, тато і я.
12.05 «Вічний рух». Док. фільм.
13.25 Телефільм «Загадка кубачинського браслета».
14.40 Телестудії міст РРФСР. Анадир.
15.05 Ритмічна гімнастика.
17.00 Музиканти про музику. А. Бабаджанян.
17.50 Док. телефільм «Дунганське весілля».
18.10 Мультфільм.
18.25 «Острів Відродження». Про благодійний фонд на відновлення пам'яток історії та архітектури в Ізмайлові.
19.15 Парламентський вісник Росії.
19.30 Ритмічна гімнастика.
20.00 Вечірня казка.
20.15 Колаж.
20.20 Запрошує Марія Біешу.
21.00 Час (з сурдоперекладом).
21.45 Телефільм «Любочка».
23.05 Телевізійний музичний абонемент: «Знайомтесь, Гінтарас Рінкявічюс».
0.05 «Дзеркало часу». Док. телефільм.

КИЇВСЬКА ПРОГРАМА І ОСВІТНІ ПЕРЕДАЧІ ЦТ

17.00 Фільм «Вечори на хуторі біля Диканьки».
18.05 Док. фільм «Під знаком біди».
18.50 Грає А. Винокуров.
19.00 Дитяча година (з уроком французької мови).
20.00 Грані прекрасного. У світі музики.
21.00 Французька мова. 1 рік навчання.
21.30 Французька мова. 2 рік навчання.
22.00 «Очевидне — неймовірне».
23.00 «Мій друг — кінь». Багатосерійний науково-популярний телефільм. 1 серія «Лосфантастікос». 2 серія «Останні велетні».

Середа, 23 січня

ПРОГРАМА УТ

9.00 Новини.
9.20 Телефільм «Троянди для Лілії».
9.30 Фільм-опера «Кощій Безсмертний».
10.35 Шкільний екран. 11 кл. Основи інформатики і обчислювальної техніки.
11.05 «Говоримо українською». Прощання.
11.25 Р. Вагнер. Симфонічна поема «Так говорив Заратустра».
12.05 «Нова зустріч з «Євгенієм Онєгіним».
13.25 Фільм «Спадкоємиця Ніки».
16.00 Новини.
16.15 Для дітей «До, мі, соль...».
16.45 На допомогу школі. 9 кл. Російська література. Поезія О. Пушкіна в музиці.
17.30 Грають Н. Малій (арфа), О. Медведев (фагот).
17.40 Телефільм «Перші кроки».
18.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск.
18.30 Муз. фільм «М. Минцаєв».
19.00 Актуальна камера.
19.30 Концерт заслуженого Закарпатського народного хору.
20.40 На добраніч, діти!
21.00 «На щастя, на здоров'я». Музична програма.
21.50 Фільм «Поїзд поза розкладом».
23.05 Вечірній вісник.
23.35 Нічний телезал. «Спрага джазу».

I ПРОГРАМА ЦТ

6.30 «Ранок» (120+30).
9.00 Актуальний репортаж.
9.15 Про що співають діти Землі.
10.00 Док. телефільми.
10.40 Мультфільм.
10.55 Телефільм «Увійди в кожний дім». 3 серія.
12.00 ТСН.
12.15 «Австралійські хроніки». Док. телефільм. Фільм 1 «Спадкоємці Айртона».
15.00 ТСН.
15.15 Телефільм «Лікарня на околиці міста». 7 серія.
16.15 «Забуті сторінки». Концерт з творів П. Чайковського.
17.20 Дитяча година (з уроком англійської мови).
18.20 Хокей. Чемпіонат СРСР. ЦСКА — «Спартак».
21.00 Час.
21.45 Телефільм «Увійди в кожний дім». 3 серія.
22.50 Док. телефільм «Австралійські хроніки». Фільм 2 «Золоте руно Австралії».
23.45 ТСН.
0.00 Телефільм «З вечора до полудня». 2 серія.
1.05 «Старе танго». Фільм-балет.

II ПРОГРАМА ЦТ

8.00 Гімнастика.
8.15 «Зоряна година». Науково-популярний фільм.
8.35, 9.35 Природознавство. 3 кл.
9.05 Німецька мова. 1 рік навчання.
10.05 Німецька мова. 2 рік навчання.
10.35, 11.35 Література. 7 кл.
11.05 Здоров'я.
12.05 Телефільм «Любочка».
13.15 «Запрошує Марія Біешу».
13.55 «Кола на воді». Док. телефільм про природу страху.
14.45 Телевізійний музичний абонемент. «Знайомтесь, Гінтарас Рінкявічюс».
17.00 Док. телефільм «Байкальські старі».
17.50 Телестудії міст РРФСР. Казань.
18.35 «Ми — цигани». Фільм-вистава Московського циганського театру «Ромен».
20.00 Вечірня казка.
20.15 Телестудії міст РРФСР. Волгоград.
21.00 Час (з сурдоперекладом).
21.45 Тео Адам запрошує.
23.05 Волейбол. Кубок європейських чемпіонів. Чоловіки. ЦСКА — «Філіпс» (Італія).

КИЇВСЬКА ПРОГРАМА І ОСВІТНІ ПЕРЕДАЧІ ЦТ

17.00 Фільм «Дванадцять місяців». 1 і 2 серії.
19.20 Док. фільми «Коридор». «Понад усі сили».
20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск.
20.30 Співає А. Веські.
20.55 Німецька мова. 1 рік навчання.
21.25 Німецька мова. 2 рік навчання.
21.55 Під знаком «Пі».

Четвер, 24 січня

ПРОГРАМА УТ

9.00 Новини.
9.20 Концерт хору студентів Київської державної консерваторії ім. П. Чайковського.
10.00 Док. фільм «Сказання матінки Фросі про монастир Дівеєвський».
10.25 Музичний глобус.
11.25 Для дітей. «Роде наш красний».
12.00 «Вплітаю пісню у своє життя».
12.25 Фільм «Гараж».
16.00 Новини.
16.15 Для дітей. «Веселка».
16.45 Республіканська фізико-математична школа. Конічні перерізи. Передача 1.
17.15 «Кому папір не потрібен?» Жидачівський целюлозно-картонний завод.
17.45 Док. фільм «Голубине полювання».
18.05 Танцювальні ритми.
19.00 Актуальна камера.
19.30 «Наш Акакій». До 150-річчя з дня народження А. Церетелі.
20.15 Телефільм «Українська палітра».
20.40 На добраніч, діти!
21.00 «Наче дерево гілками». Муз. фільм.
21.30 Молодіжна студія «Гарт». У перерві — 22.30 Новини.
23.45 Фільм-опера «Ріголетто».

I ПРОГРАМА ЦТ

6.30 «Ранок» (120+30).
9.00 За зведеннями МВС.
9.15 Дитяча година (з уроком англійської мови).
10.15 «Ще раз про кохання». Концерт.
10.35 Мультфільм.
10.55 Телефільм «Увійди в кожний дім». 4 серія.
12.00 ТСН.
12.15 «Австралійські хроніки». Док. телефільм. Фільм 2 «Золоте руно Австралії».
15.00 ТСН.
15.15 Телефільм «Лікарня на околиці міста». 8 серія.
16.10 «Ми йдемо шукати».
16.40 Док. фільм «Майстер, Маргарита... Вільний переклад з іспанської».
16.50 Фільм — дітям. «Пливи, кораблику».
18.00 ...До шістнадцяти і старші.
18.40 За зведеннями МВС.
18.55 «Соромно чи весело».
19.55 Телефільм «Увійди в кожний дім». 4 серія.
21.00 Час.
21.45 Фігурне катання. Чемпіонат Європи. Парне катання. Довільна програма.
22.30 Док. телефільм «Австралійські хроніки». Фільм 3 «У Майка Маррея нема проблем».
23.25 Під знаком «Пі». У перерві — 0.25 ТСН.
1.10 Телефільм «За сімейними обставинами». 1 серія.
2.15 Зустріч з поетом В. Боковим.

II ПРОГРАМА ЦТ

8.00 Гімнастика.
8.15 «Займіть місце на Олімпі». Науково - популярний фільм.
8.35, 9.35 Література. 8 кл.
9.05 Іспанська мова. 1 рік.
10.05 Іспанська мова. 2 рік.
10.35, 11.40 Природознавство. 2 кл.
10.55 Діалог з комп'ютером.
12.00 «Ми — цигани».
13.25 «Повернення майстра». Фільм-концерт.
14.25 Телестудії міст РРФСР. Казань.
15.15 Ритмічна гімнастика.
17.00 Кінофестиваль «Приз глядацьких симпатій». Док. фільм «Вуличний портрет».
17.20 «Очевидне — неймовірне».
18.25 Хокей. Чемпіонат СРСР. «Динамо» (Москва) — «Крила Рад». У перервах — 19.10 Парламентський вісник Росії; 20.00 Вечірня казка.
20.45 Грає С. Лукін (домра).
21.00 Час (з сурдоперекладом).
21.45 Короткометражні телефільми «Кінь у мене яблуком», «Фокусник».
23.05 «Нічне рандеву».

КИЇВСЬКА ПРОГРАМА І ОСВІТНІ ПЕРЕДАЧІ ЦТ

17.00 Фільм «Нові пригоди Кота в чоботях».
18.25 Муз. фільм «Моя світла миттєвість».
19.00 Дитяча година (з уроком англійської мови).
20.00 Здоров'я.
20.30 «Світ грошей Адама Сміта».
21.05 Іспанська мова. 1 рік навчання.
21.35 Іспанська мова. 2 рік навчання.
22.05 У світі тварин.

Я лишаю Вас слова!

П'ятниця, 25 січня

ПРОГРАМА УТ

9.00 Новини.
9.30 Концерт з творів П. Чайковського.
10.40 Док. телефільм «Точка роси».
11.40 Шкільний екран. 9 кл. Історія УРСР.
12.15 Телефільм «Страховий агент».
13.20 Звучить гітара.
13.35 Телефільм «Тепло Іссик-Куля».
13.55 Виступає фольклорний ансамбль Палацу культури шахти «Кочегарка».
16.00 Новини.
16.15 «Старти надій».
16.45 На допомогу школі. Народознавство.
17.15 «Вилетів горобчик з Кицьчиної хати». Теленарис.
17.40 Концерт молодих виконавців.
18.00 На київській хвилі.
18.30 Муз. фільм «Чекання».
19.00 Актуальна камера.
19.30 Науково-пізнавальна програма «Альфа і омега».
20.15 Фільм-концерт «Ательє».
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Концерт з творів українських композиторів.
21.35 Док. фільм «Наш Орлянкін».
21.45 Телефільм «Вільний вітер». 1 серія.
22.50 Вечірній вісник.
23.20 Телефільм «Вільний вітер». 2 серія.
0.25 Фільм-балет «Дім при дорозі».

I ПРОГРАМА ЦТ

6.30 «Ранок» (120+30).
9.00 Інновація, маркетинг, результат.
9.15 Мультфільм.
10.00 ...До шістнадцяти і старші.
10.45 Народні мелодії.
10.55 Телефільм «Увійди в кожний дім». 5 серія.
12.00 ТСН.
12.15 «Австралійські хроніки». Док. телефільм. Фільм 3 «У Майка Маррея нема проблем».
15.00 ТСН.
15.15 Телефільм «Лікарня на околиці міста». 9 серія.
16.20 Мама, тато і я.
16.50 Фільм — дітям. «Іванко і цар Поганин».
18.10 Контакт-форум.
18.40 Фігурне катання. Чемпіонат Європи. Жінки. Довільна програма.
19.40 Програма «ВіД».
19.55 Телефільм «Увійди в кожний дім». 5 серія.
21.00 Час.
21.45 Програма «ВіД». У перерві — 23.45 ТСН.
1.00 Телефільм «За сімейними обставинами». 2 серія.
2.05 100 років російського мистецтва.

II ПРОГРАМА ЦТ

8.00 Гімнастика.
8.15 «Хліб. Дім. Господар. Науково-популярний фільм.
8.45, 9.35 Світ, що нас оточує. 1 кл.
9.55 Англійська мова. 1 рік.
10.05 Англійська мова. 2 рік.
10.35, 11.35 Фізика. 8 кл.
11.05 Великобританія сьогодні.
12.05 Програма короткометражних телефільмів. «Кінь у мене яблуком», «Фокусник».
13.25 З любов'ю до народної пісні.
14.05 Док. телефільми.
14.45 Концерт.
17.00 Творчість народів світу.
17.30 «Ось моя».
18.30 Спорт для всіх.
18.45 Мультфільм.
18.55 Колаж.
19.00 «Я раззудил плечо...». Пам'яті В. Висоцького.
19.45 Вечірня казка.
20.00 «Арена».
21.00 Час (з сурдоперекладом).
21.45 Фільм «Суперпограбування в Мілані».
23.25 Санний спорт. Чемпіонат світу.
23.55 Боротьба дзюдо. Чемпіонат СРСР.
0.25 З наших фондів. Грає В. Власенко.

КИЇВСЬКА ПРОГРАМА І ОСВІТНІ ПЕРЕДАЧІ ЦТ

17.00 Телефільм «Самотній автобус під дощем». 1 і 2 серії.
19.10 Концерт ансамблю Червонопрапорного Київського військового округу.
20.00 На київській хвилі. Інформаційний випуск.
20.30 Телефільм «Чому дерева не говорять».
20.45 Англійська мова. 1 рік навчання.
21.15 Англійська мова. 2 рік навчання.
21.45 «Бурда моден» пропонує...
22.15 Великобританія сьогодні. Передача англійською мовою.
22.45 «Мій друг — кінь». Багатосерійний науково-популярний телефільм. 3 серія «Найменший кінь». 4 серія «Запряжка від одного до чотирьох коней».

Субота, 26 січня

ПРОГРАМА УТ

9.00 Новини.
9.20 Ритмічна гімнастика.
9.40 «На хвилі дружби». Виступає французький фольклорний ансамбль з м. Шароле.
10.25 Науково - популярний фільм «Пам'яті загиблих споруд».
10.55 Концерт ансамблю «Смерічка».
11.25 «Скарбниця пам'яті». Київська палітра М. Булгакова.
11.55 Муз. фільм «Микола Колесса».
12.35 Новини.
12.50 «Доброго вам здоров'я». Відповіді на листи телеглядачів.
13.35 Циркова програма.
13.55 Фільм «Принцеса пава».
15.25 Л. Мінкус. «Дон Кіхот». Вистава Донецького театру опери та балету.
17.30 Маленький концерт.
17.45 Телерадіоканал «Право».
19.00 Актуальна камера.
19.30 Телетурнір «Сонячні кларнети». Самодіяльні художні колективи Одеської області.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Мелодії степового краю.
21.55 А. Сова. «Обираю мистецтво».
22.55 Вечірній вісник.
23.25 Фільм «Бармен із «Золотого якоря».

І ПРОГРАМА ЦТ

6.30 Концерт учасників конкурсу народної пісні.
7.00 Мультфільми.
7.15 Спорт для всіх.
7.30 Ритмічна гімнастика.
8.00 Ранкова розважальна програма.
8.30 Здоров'я.
9.00 ТСН.
9.15 Рух без небезпеки.
9.45 «Слово». Літературно-художня програма.
11.45 «Строката стрічка». Естрадний концерт.
12.15 Документально - публіцистичний фільм «З безодні». Фільм 1. «Люди блокади».
13.15 Фігурне катання. Чемпіонат Європи. Чоловіки. Довільна програма.
14.00 Науково - популярний фільм «Ландшафти Землі». 3 серія «Вулкани».
15.00 ТСН.
15.15 До 75-річчя кіностудії ім. М. Горького. Фільм «Баламут».
16.40 Мультфільм.
17.00 Телемережа чудес в Діснейленді.
18.00 Міжнародна панорама.
18.45 Фільми режисера Я. Фріда. «Дон Сезар де Базан». 1 і 2 серії.
21.45 Фігурне катання. Чемпіонат Європи. Довільний танець.
22.45 Спогад про пісню.
23.15 ТСН.
23.30 До і після опівночі.
1.30 Телефільм «Безіменна зірка». 1 серія.
2.35 «Північні дзвони». Фільм-концерт.

ІІ ПРОГРАМА ЦТ

8.00 Гімнастика.
8.20 Мультфільм.
8.30 «НЛО: неоголошений візит».
9.10 Світ, в якому ми живемо. Док. фільми режисера К. Лаврентьєва. «Свій город і поле за ним».
10.00 Відеоканал «Співдружність».
13.30 «Плюс одинадцять». Програма Російського телебачення.
17.00 Телепрограма «Сім'я».
18.00 Е. Елгар. Інтродукція «Алегро».
18.15 «Кіносерпантин». Дубль 1.
19.45 Парламентський вісник Росії.
20.00 Вечірня казка.
20.15 «Кіносерпантин». Дубль 2.
21.00 Час (з сурдоперекладом).
21.45 «Кіносерпантин». Дубль 3.

КИЇВСЬКА ПРОГРАМА І ОСВІТНІ ПЕРЕДАЧІ ЦТ

9.00 Розминка для ерудитів.
9.50 Іспанська мова. 1 рік навчання.
10.25 «Вівліофіка».
10.55 Дитячий сеанс.
11.40 Грані прекрасного. «Озирнись, Росіє». Історія російської садиби.
12.40 Німецька мова. 1 рік навчання.
13.15 Дитяча година (з уроком німецької мови).
14.15 Професія — комерсант.
14.45 Очевидне — неймовірне.
15.45 Французька мова. 1 рік навчання.
16.20 Грані прекрасного. «Павло Тичина». До 100-річчя з дня народження.
17.00 В об'єктиві — Німеччина. Кельн.
18.00 «Бурда моден» пропонує...
18.30 Англійська мова. 1 рік навчання.
19.05 Муз. фільм «Коли спалахують зірки».
20.00 Київська панорама.
21.00 Телефільм «Береги». 4 серія.
22.05 «Пабло Пікассо». Док. фільм французькою мовою.

Неділя, 27 січня

ПРОГРАМА УТ

9.00 Новини.
9.20 Ритмічна гімнастика.
9.40 «У неділю вранці». Інформаційно-музична програма.
10.40 Док. фільм. «Повернення Ахматової».
11.45 Для дітей. Канал «Д».
13.15 Новини.
13.30 «Кукурік і Компанія». Художня програма для дітей.
14.30 Село і люди.
15.15 «Ви нам писали». Музична програма за листами глядачів.
16.00 Служба солдатська.
17.00 Чемпіонат СРСР з хокею. «Сокіл» — ЦСКА. У перервах — «Телеспортарена».
19.15 Актуальна камера.
19.45 Відеорепортаж про урочистий вечір, присвячений 100-річчю з дня народження П. Г. Тичини.
20.45 На добраніч, діти!
21.00 Продовження відеорепортажу про урочистий вечір, присвячений 100-річчю з дня народження П. Г. Тичини.
22.10 Концерт артистів балету.
22.50 Вечірній вісник.
23.30 Фільм-балет «Русалчин тиждень».

І ПРОГРАМА ЦТ

8.00 ТСН.
8.15 Ритмічна гімнастика.
8.45 Тираж «Спортлото».
9.00 «Зранку раненько».
10.00 На службі Вітчизні.
11.00 Ранкова розважальна програма.
11.30 У світі тварин.
12.30 Музей на Делегатській.
13.00 Сільська година.
14.00 Музичний кіоск.
14.30 Програма «Веді».
15.00 ТСН.
15.15 Марафон-15.
16.30 Недільний променад-концерт ЦТ-1.
18.10 Уолт Дісней представляє...
19.00 Фігурне катання. Чемпіонат Європи. Показові виступи.
21.00 Час.
21.45 Фільм «Зимова вишня».
23.20 «В. Леонтьєв. Дай мені піти з тобою».
0.40 ТСН.
0.55 Нічне телебачення. «Якось у Кусковому».
1.30 Телефільм «Безіменна зірка». 2 серія.
2.35 «Музика дощу».

ІІ ПРОГРАМА ЦТ

8.00 На зарядку, ставай!
8.15 «НЛО: неоголошений візит».
9.00 Боротьба дзюдо. Чемпіонат СРСР.
9.30 «Ілля Еренбург». Док. фільм.
10.15 Чемпіонат США з баскетболу серед професіоналів НБА. «Детройт Пістонс» — «Чікаго Булз».
11.15 «Плюс одинадцять». Програма Російського телебачення.
14.45 «Голос Азії». І Міжнародний конкурс естрадної пісні. Частина 1.
16.40 Док. фільм «...Земля була».
17.00 «Планета». Міжнародна програма.
18.00 Санний спорт. Чемпіонат світу.
18.40 «Браво, артисте. Євген Леонов та інші...».
20.00 Вечірня казка.
20.15 Колаж.
20.20 Док. телефільм «Спадщина».
21.00 Час (з сурдоперекладом).
21.45 Авторське телебачення. «Гіннес-шоу». «Останній пошук». «Нещодавно».

КИЇВСЬКА ПРОГРАМА І ОСВІТНІ ПЕРЕДАЧІ ЦТ

9.00 Розминка для ерудитів.
9.50 Іспанська мова. 2 рік навчання.
10.25 Наш сад.
10.55 Дитячий сеанс.
11.40 Грані прекрасного. Російське мистецтво XVII ст.
12.45 Німецька мова. 2 рік навчання.
13.20 Дитяча година (з уроком англійської мови).
14.20 Російська мова.
14.50 Телепрограма «Сім'я».
15.50 Французька мова. 2 рік навчання.
16.25 Грані прекрасного. Театральна династія.
17.50 «Світ грошей Адама Сміта».
18.25 Англійська мова. 2 рік навчання.
19.00 Діалог з комп'ютером.
19.45 «Ландшафти землі». Науково-популярний фільм. 3 серія. «Вулкани».
20.45 Читання з продовженням.
20.55 Італійська мова.
21.25 В об'єктиві — Німеччина. Кельн.
22.25 Образи античності.

—Інтимний куточок—

НАРЕШТІ,— СКАЗАЛА ТИ...

— Нарешті, — сказала ти, відчиняючи двері, але якийсь внутрішній зойк притлумив твою посмішку, люстра в кінці коридора луснула, й замість твоїх обіймів я опинився у темряві,

— Нєт! — розривалася жінка за стінкою.

— Нєт! — немов дмухала на багаття.

— У — нєт! — хоча полум'я й так гугоніло.

Крокодил (а це був, безумовно, він) працював, мов вагадло. Він тут у відрядженні, має на турбазі прийняти, розвантажити і змонтувати п'ять чеських будиночків. Поки їх не завезли, він довго вилежується, а під вечір у капцях, спортивних штанях, які облягають його вавілонські рельєфи, й червоній майці виходить за територію й неодмінно когось упольовує.

— Нєт! — скаженіла жінка.

— У — нєт! — такої у нього ще не було, зло-рішучо-кусючої.

— Нєт! — хто, цікаво, з них першим урветься й зареве «у — да»?

— Нєт! — ет, бісова цяця. Треба думати про щось стороннє. Пейзажі всі поховалися в темряву, очі не мають за що зачепитися, тільки коваль Крокодил свої баньки залив портвейном і як марафонець...

— Нєт! — треба думати про духовне, але ця духмяна ніч розлила свої секреції, ковдра сповзла з неї на нечисту підлогу...

— Нєт! — отже, рот звільнився, ось-ось голос зірветься з ланцюга, зуби вгрузнуть в крокодиляче горло, той гикне, смикнеться, завурчить, упаде на рипучі пружини, і ліжко м'яко опустить його мало не до підлоги. А через деякий час ми почуємо знову: підхід до коня, виконання вправи, відхід від коня.

Жінка гучно зареготала. Невже Крокодил насмішив її? Ось він бубукає щось, але слів його не розібрати. Її зате чути.

— Ти думал, я дєвочка? — Регіт у дві горлянки. Далі йдуть факти з її біографії, географічні назви...

— Не Люся, а Свєта, — вони, очевидно момент знайомства зсунули на десерт.

Але ти, я бачу, не слухаєш, і тобі не цікаво. Нудотно? Більше не буду. Просто сьогодні від тебе листа не було, я свого відправив і за інерцією розпочав нового, і поки звірі на силі збираються, є надія, заплющивши очі, встигнути туди, де ти кажеш: «Нарешті!», — і зачиняєш двері, і кажеш: «Я так чекала!», — а далі вже все без слів.

Володимир ДІБРОВА.

Малюнок Юрія ГОЛОВЧЕНКА.

—Халаминдики—

У ВІДСТАВЦІ

Там сидять двоє без погон. Один читає газету. Інший газету не читає.

ОДИН. Ну... що робиться...

ІНШИЙ (мовчить).

ОДИН (знову читає). Ой-ой-ой... Що робиться... Ну, нема порядку!

ІНШИЙ (знову мовчить).

ОДИН. Ти, диви, куди ж це все воно йде... Я кажу час вже вводити публічні страти.

ІНШИЙ (нарешті). Ха! Не ідеалізуй.

ЛЮДИНА В БІЛОМУ

ЛЮДИНА В БІЛОМУ. Вот ви надьоргали всякіх мєлкіх фактіков, і на них питаєтесь дєлать обобщенія.

ЛЮДИНА В СІРОМУ. А якщо я насмикаю вагомих?

ЛЮДИНА В БІЛОМУ. А вот тогда, дорогой мой, ми вас будем лєчіть.

Богдан ЖОЛДАК.
(З рукописного журналу «Літературний ярмарок»).

—Пародії—

НЕЗАКОННЕ КОХАННЯ

Надіявся: прийде, прийде...
Шепоче вона з балкона,
У зоряному кольє:
— В коханні нема закону,
Одне беззаконня є.

Станіслав ШЕВЧЕНКО.
З вірша «Чекання». Зб. «Віра і сумнів». 1990 р.

Підошви рипіли ридма,
Чекав, квіти топтав,
як слон.
Хоча й надіявся: прийде,—
Взяв у облогу балкон.
Наліво, направо —
поклони.
Вона ж на тім'я плює,
Шепоче мені з балкона
У зоряному кольє:
— В коханні нема закону,
Одне беззаконня є.
— І ти мені теж не ікона.
Віддай же кольє моє!
На тебе знайду управу.
Лахміття давай знімай!
З балкона кидай! Браво!
Мчу на останній трамвай..
— Шкандибай!..

Володимир СЕМЕНО.
Полтава.

ПОГОДА

19—20 січня у республіці утримається погода без опадів. Вітер змінних напрямків, 3—5 метрів на секунду. Температура вдень від 3 градусів морозу до 3 градусів тепла. Вночі 5—10 градусів морозу.

Сьогодні вдень у Києві опадів не буде, вітер змінних напрямків, 3—5 метрів на секунду. Температура від 4 градусів морозу до 1 градуса тепла.

НАД НОМЕРОМ ПРАЦЮВАЛИ:

Заступник редактора — Анатолій Горлов.

Черговий редактор — Марина Дятлова.

Автор макета, змінний секретар — Євген Українець.

Випусковий — Олексій Бондаренко.

Оформлення — Володимир Кисельов.

Бригада коректорів: Тамара Баштанник, Наталія Власик, Людмила Морозова, Людмила Нєсена, Антоніна Сильверстова, Любов Станачич.

Верстальники: Тетяна Балюк, Алла Будникова, Марія Солодюк, Ольга Яценко, Анатолій Артеменко, Сергій Скаженюк.

Лінотипісти — Тетяна Мухіна, Наталія Позняк.

* * *

Ордена Леніна комбінат друку видавництва «Радянська Україна», 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50. Індекс 60955.

Тираж 165.650.

Передплатна ціна на рік 19 крб. 60 коп.

Зам. 03150131